

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Μετάφραση και σχολιασμός τμήματος του βιβλίου “Catholicism, War and the Foundation of Francoism”, σελίδες 83 έως 90

Αικατερίνη Παρασκευαΐδου (Ξ2014111)

Επιβλέπων καθηγητής: Σωτήριος Λίβας

ΚΕΡΚΥΡΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018

Τίτλος πτυχιακής εργασίας: Μετάφραση και σχολιασμός τμήματος του βιβλίου
“Catholicism, War and the Foundation of Francoism”, σελίδες 83 έως 90

Ονοματεπώνυμο φοιτήτριας: Αικατερίνη Παρασκευαΐδου

Αριθμός Μητρώου: Ξ2014111

Επόπτης της Π.Ε. (επιβλέπων καθηγητής): Σωτήριος Λίβας

Δεύτερος Επόπτης (βαθμολογητής): Βιλελμίνη Σωσώνη

ΔΗΛΩΝΩ υπεύθυνα ότι εκπονώ πτυχιακή εργασία, αφού μελέτησα τον Κανονισμό Πτυχιακής Εργασίας και με την προϋπόθεση ότι δεν έχει εκπονηθεί ή εκπονείται η ίδια πτυχιακή εργασία από άλλο φοιτητή του Τμήματος. Αποτελεί προϊόν προσωπικής μελέτης και εργασίας και όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για τη συγγραφή της δηλώνονται σαφώς και στο βιβλιογραφικό κατάλογο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	5
ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑ.....	6
ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ.....	14
ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ.....	21
I. ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ.....	22
II. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑΤΟΣ.....	23
Α. Μορφοσυντακτικό επίπεδο.....	23
Β. Σημασιολογικό επίπεδο.....	28
Γ. Πραγματολογικό επίπεδο.....	28
Δ. Λεξιλογικό επίπεδο.....	29
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	29
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	30

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία βασίζεται στη μετάφραση και το σχολιασμό ενός τμήματος του βιβλίου *Catholicism, War and the Foundation of Francoism (The Juventud de Acción Popular in Spain, 1931-1931)* του Sid Lowe, και συγκεκριμένα των σελίδων 83 έως 90. Σκοπός της είναι η καλύτερη δυνατή απόδοση του πρωτότυπου κειμένου στην ελληνική γλώσσα και η καταγραφή της μεταφραστικής διαδικασίας και των μεταφραστικών δυσκολιών.

Η εργασία αυτή σηματοδοτεί την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου και συνάμα μίας πολύ όμορφης και δημιουργικής περιόδου της ζωής μου. Όσον αφορά τη δομή της, αρχικά παρουσιάζεται το μετάφρασμα, στη συνέχεια παρατίθεται το πρωτότυπο κείμενο και τέλος ακολουθεί ο σχολιασμός και η μεταφραστική θεωρία.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑ

Οι Ισπανοί μετέβησαν στις κάλπες μέσα σε ένα γενικότερο κλίμα ακραίων πολιτικών εντάσεων, το οποίο απλώς και μόνον οξύνθηκε από την ανάληψη κεντρικού ρόλου από πλευράς της Νεολαίας της Λαϊκής Δράσης (JAP). Τόσο για το Λαϊκό Μέτωπο όσο και για το δεξιό ψηφοδέλτιο της Ισπανικής Συνομοσπονδίας Αυτόνομων Ακροδεξιών Ομάδων (CEDA), οι εκλογές αυτές ήταν «υπερβατικές» και «ιστορικές». Ο Giménez Fernández απηύθυνε προειδοποιήσεις ενάντια «στην πόλωση του εκλογικού σώματος στα άκρα των αξόνων», γράφοντας: «Ως εκφραστικό εργαλείο για την αφύπνιση ενός πλήθους που στερείται νοημοσύνης {έλλειψη κριτηρίων}... είναι εξαιρετικό, αλλά ως βασικό δόγμα ενός λογικού κινήματος της κοινής γνώμης δεν αντέχει ούτε στις πιο επιφανειακές εξετάσεις». Ωστόσο, όσο κι αν υποστήριζαν τον πρώην υπουργό Γεωργίας ως αυθεντικό εκπρόσωπο του πνεύματος της JAP, η JAP δεν το έλαβε υπόψη, υπογραμμίζοντας το διχασμό που αντιμετώπιζαν τα μέλη της JAP στη CEDA: μπορεί να είχαν ασπαστεί τις κοινωνικές αρχές του Giménez Fernández, αλλά απέρριψαν εντελώς τη μετριοπάθειά του. Η JAP, που διαχειριζόταν την εκλογική μηχανή της CEDA, κήρυξε την ημέρα των εκλογών μια σύγκρουση όχι μεταξύ πολιτικών αντιπάλων, αλλά μεταξύ Ισπανίας και αντί-Ισπανίας: «ένα ζήτημα ζωής ή θανάτου, ένα τραγικό δίλημμα». Ήταν το αποκορύφωμα μιας μάχης μέχρι θανάτου που η JAP είχε προβλέψει για τα προηγούμενα τέσσερα χρόνια, ο τελευταίος αγώνας σε μια μακρά και ένδοξη εκστρατεία – μία επανάκτηση του εικοστού αιώνα με τα συνθήματα «Κάτω η Επανάσταση και οι συνεργοί της», «Για τους 300!» και «Όλη η εξουσία στον Αρχηγό».

Με την ανάμνηση των Αστουριών να είναι ακόμα νωπή, οι εκλογές ήταν για την αριστερά μια ευκαιρία να αποτραπεί η Ισπανία από το να γίνει «Χιτλερική», ένα έθνος «στρατοπέδων συγκέντρωσης», «πεινας» και «θανάτου». Η αφίσα της CEDA στην πλατεία Puerta del Sol στη Μαδρίτη έδειχνε τον Gil Robles να περιβάλλεται από κρανία σε αποσύνθεση πάνω από το σλόγκαν «αυτές είναι οι δυνάμεις μου». Εν τω μεταξύ, για τη JAP η εκστρατεία αφορούσε την ίδια την επιβίωση της Πατρίδας. Την παραμονή των εκλογών δήλωσε πρόθυμη «Να παλέψει. Να νικήσει. Αν χρειαστεί, να πεθάνει για την Ισπανία». Μια νίκη του Λαϊκού Μετώπου, όπως έγραψε ένας δημοσιογράφος της CEDA, θα ήταν «το πρώτο βήμα για τη μετατροπή της Ισπανίας σε Σοβιετικό [δορυφόρο]»· η JAP «πρέπει να καταλύσει την επανάσταση διά παντός, ειδάλλως η Ισπανία θα βρεθεί αντιμέτωπη με μια κόκκινη δικτατορία». Η ιστορική σημασία της ψηφοφορίας περιγράφηκε με έντονους όρους που εξέφρασαν την ανάγκη για μια ηρωική απάντηση, αναθέτοντας στη JAP το καθήκον να ηγηθεί της σωτηρίας και της αναγέννησης του έθνους: το 1936 εξισώθηκε με το 711, το 1492 και το 1808, ημερομηνίες κατά τις οποίες η «Ισπανία» είχε καταφέρει να διώξει μια ξένη «μόλυνση». Μόνο κοιτάζοντας πέρα από τον 18^ο και τον 19^ο αιώνα και αναζητώντας έμπνευση στις πολεμικές αξίες της κατάκτησης και της επανάκτησης θα ανακάλυπτε εκ νέου το έθνος την ουσία του. Η JAP, όπως είχε δηλώσει τον Μάιο του 1935, «πρέπει να συνεχίσει το διακεκομμένο μονοπάτι της ιστορίας» για να επαναφέρει την Πατρίδα στο σωστό δρόμο. Ο Pérez de Laborda ανακοίνωσε κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας ότι «μετά από δύο αιώνες παρακμής οι άνθρωποι αρχίζουν να μιλάνε ξανά για αυτοκρατορία». Η αυτοκρατορία δεν είχε κυριολεκτική σημασία – όχι ακόμα, τουλάχιστον – αλλά ήταν μάλλον μια λέξη-κλειδί για την Ισπανία για την επανάκτηση

της θέσης της στον κόσμο, ένα σύμβολο της λαμπρής εθνικής ταυτότητας που χάθηκε «ντροπιασμένα» και απειλήθηκε με εξαφάνιση στα χέρια «της Επανάστασης».

«Η Επανάσταση» ήταν το ακριβώς αντίθετο της Ισπανίας και επειδή η Πατρίδα βρισκόταν υπό την απειλή ότι οι αντίπαλοι δε θα ηττούνταν εύκολα, έπρεπε να «εξοντωθούν», προκαλώντας ένα ρεύμα πολεμικών αναλογιών και αποκαλύπτοντας ότι η χώρα είχε φτάσει σε σημείο χωρίς επιστροφή. Μια μαρξιστική νίκη σήμαινε «οπλισμό του όχλου, κάψιμο των τραπεζών, χειρισμό της ιδιοκτησίας και της γης, λεηλασίες, μοιρασιά των γυναικών. Καταστροφή! Καταστροφή! Καταστροφή!» Αυτό σήμαινε ότι η αριστερά «έπινε το αίμα των δεξιών από τα άδεια τους κρανία». «Ποτέ άλλοτε η λέξη “εκστρατεία” δεν ήταν ακριβέστερη: οι εκλογές αυτές είναι καθοριστικές», όπως δημοσιεύτηκε στο άρθρο του εκδότη στην *Acción*, την εφημερίδα της Νεολαίας με έδρα τη Μαγιόρκα, και αυτή η καθοριστικότητα τελικά κατέστησε αδύνατο για τη Νεολαία να παραμείνει πιστή στη Δημοκρατία στον απόηχο της ήττας. «Όλη η εξουσία» έπρεπε να παραδοθεί στον Αρχηγό, δεν θα μπορούσε να υπάρξει συμβιβασμός. Όπως έλεγε και το προεκλογικό σύνθημα της JAP, πρέπει να αγωνιστούν όχι μόνο ενάντια στην Επανάσταση αλλά και στους «συνεργούς» της – ένας γενικός όρος για εκείνους που με τον φιλελευθερισμό και την «αδυναμία» τους επέτρεψαν την ύπαρξη της επανάστασης. Στην πραγματικότητα, αυτοί οι «συνεργοί» περιλάμβαναν «όλους» όσοι υπέγραψαν το Σύμφωνο του Σαν Σεμπαστιάν, καταστρέφοντας έτσι ολόκληρη την κληρονομιά της Δημοκρατίας, καθώς και «όποιον αντιτάχθηκε στον πυροβολισμό του Pérez Farrás».

Δεν θα μπορούσε να υπάρξει συμβιβασμός όταν διακυβεύεται η ίδια η «Ισπανία». «Όταν μιλάτε για την καταστροφή της κοινωνίας και της Πατρίδας, κανένας καλός Ισπανός δεν μπορεί να αρνηθεί να πολεμήσει». «Ψήφος στη δεξιά!» διακήρυττε ένα φυλλάδιο της JAP. Πιο συχνά, όμως, η JAP παρακίνησε τους ψηφοφόρους να υποστηρίξουν το έθνος, με το οποίο ταυτίζονταν. Η JAP εκπροσώπησε την Ισπανία με έναν τρόπο που η αριστερά δεν μπορούσε να το κάνει. «Όποιος δεν ψηφίσει τη Λαϊκή Δράση δεν είναι Ισπανός», διακήρυξε μία αφίσα, ενώ κονκάρδες και οι διαφημιστικές πινακίδες ανακήρυτταν απλά: «Ψήφος στην Ισπανία». Μια Ψήφος στην Ισπανία θα ήταν μια ψήφος στην ανατροπή της Δημοκρατίας με την τρέχουσα μορφή της, αναιρώντας τα προηγούμενα τεσσαράμισι χρόνια. «Η Ισπανία», δήλωσε η JAP, «είναι αποφασισμένη να σωθεί και θα σωθεί – για να δώσει ένα οριστικό τέλος στην πολιτική αστάθεια, να συνεχίσει την ιστορία της, να φέρει την ηθική και υλική της βελτίωση, να της δώσει έναν θεμελιώδη κώδικα που αντανακλά πραγματικά τις εθνικές μας σκέψεις και το σύνταγμα που επιθυμεί, χωρίς περιορισμούς, διότι δεν μπορεί να επιτραπεί σε καμία εξουσία να σταθεί εμπόδιο στο νέο Συνταγματικό Δικαστήριο, το οποίο αποτελεί πραγματική έκφραση της νέας Ισπανίας στην πορεία».

Ο άνθρωπος που οδηγούσε αυτή την πορεία προς τη σωτηρία ήταν, τουλάχιστον ρητορικά, ο Gil Robles. Παρά τα ερωτηματικά που άρχισαν να αιωρούνται γύρω του, η λατρεία του Αρχηγού παρέμεινε η κεντρική εικόνα στην ιδεολογική θωράκιση της Νεολαίας, που απεικόνιζε πώς ήταν η εδραιωμένη ηγεσία ως έννοια καθώς και ως αντανάκλαση του θεμελιώδους γεγονότος ότι ο Gil Robles θα μπορούσε ακόμα να παραδώσει την εξουσία. Ως εκ τούτου, ο εξωτερικός συμβολισμός της ηγεσίας δεν επηρεάστηκε. Μία συγκέντρωση στη Μαγιόρκα ήταν χαρακτηριστική. Ο Αρχηγός έφτασε με οπλισμένο αυτοκίνητο και πέρασε ανάμεσα από μια τιμητική φρουρά αποτελούμενη από ένστολα μέλη της JAP που τον χαιρετούσαν, σε μια σκηνή

διακοσμημένη με το Σταυρό της Νίκης, τεράστια πορτρέτα του και πανό που έγραφαν «Αρχηγέ! Αρχηγέ! Αρχηγέ!». Για έναν ενθουσιώδη βιογράφο, «ένας λαός αντιμετωπίζει δύσκολους καιρούς... η Ισπανία που σφυρηλατήθηκε με ηρωικούς άθλους και αθάνατα έπη, κινδυνεύει... να καταστραφεί για πάντα, χωρίς καμία ελπίδα σωτηρίας». Η αντί-Ισπανία προσπάθησε να την «παραδώσει, δεμένη χειροπόδαρα, σε άλλα έθνη». Ευτυχώς, ο Gil Robles, «ένας άνθρωπος του οποίου το βλέμμα σου θυμίζει τον Χίτλερ», ένας «ηγέτης με το φωτοστέφανο ενός αποστόλου» και τις «ηθικές και σωματικές συνθήκες» ενός ανώτατου ηγέτη, «δείχνει τον τρόπο σωτηρίας ενός έθνους» ακριβώς όπως είχαν κάνει πριν από αυτόν ο Ιησούς, ο Ναπολέων, ο Μουσολίνι και ο Χίτλερ. «Μόλις ανέβει στην εξουσία – κάτι που θα γίνει σύντομα! - θα ξεκινήσει στην Ισπανία μια νέα εποχή, μια νέα ζωή, μια νέα περίοδος που θα δομήσει την αυγή της πατρίδας μας, που βρίσκεται σε παρακμή λόγω των λαθών, των αδέξιων χειρισμών, της αποφυγής του καθήκοντος και της δειλίας των πολιτικών, οι οποίοι, χωρίς να σκέφτονται την Ισπανία, ανησυχούσαν μονάχα για το προσωπικό τους όφελος»:

Εδώ και καιρό τώρα η Ισπανία κρατά την αναπνοή της περιμένοντας αυτόν!

Η Ισπανία χρειάζεται έναν άνδρα για να σωθεί!

Ο Gil Robles είναι ΑΥΤΟΣ!

Το Gil Robles είναι Ο ΛΥΤΡΩΤΗΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ!

Η ιστορία θα... γράψει με χρυσά γράμματα το όνομα του λυτρωτή της {Ισπανίας} στις πιο αγωνιώδεις στιγμές της και θα μείνει στην ιστορία ως μία από τις σπουδαιότερες προσωπικότητες του κόσμου.

Gil Robles!... Gil Robles!!... Gil Robles!!!

Μέσα από τέτοια ουσιαστικά κενά εγκώμια και ανάμεσα στα πιασάρικα συνθήματα τα οποία αποτύπωνε ανάγλυφα η εφημερίδα της JAP, δεν υπήρχε πάντα επεξεργασμένο σχέδιο εξουσίας· το πολιτικό ύφος είχε γίνει υποκατάστατο της πολιτικής ουσίας. Ούτε ο συνασπισμός της δεξιάς, στο βαθμό που υπήρχε, ούτε η ίδια η CEDA εξέδωσαν επίσημο μανιφέστο, αν και η JAP είχε ήδη προσφέρει μια «συνοπτική» έκδοση του προγράμματος του Gil Robles – «μερικούς γενικούς κανόνες» που «ερμηνεύουν το κοινό συναίσθημα της νέας γενιάς» με την υπόσχεση να «προβάλει το αυτοκρατορικό πνεύμα της φυλής μας σε όλο τον κόσμο». Στις αρχές Ιανουαρίου, η JAP εξέδωσε πενήντα λόγους για τους οποίους ζητούσε «όλη την εξουσία στον Αρχηγό» σε αυτό που ένας ιστορικός έκρινε ως «το πιο φασιστικό μανιφέστο που προήλθε ποτέ από την ισπανική δεξιά». Μεταξύ των πρώτων λόγων ήταν οι εξής:

Για να αποκτήσει η Ισπανία νέο σύνταγμα.

Για εξοντωθεί το επαναστατικό πνεύμα.

Για να περιοριστούν οι εγκληματικές ελευθερίες.

Για να απαγορευτούν εκείνοι οι οργανισμοί που κηρύττουν την ταξική πάλη.

Για να εξασφαλιστεί η αδιάσπαστη ενότητα της Ισπανίας.

Για να μπει ένα τέλος στο λαϊκό φανατισμό.

Για να ενισχυθεί η Εκτελεστική Εξουσία.

Συνεπώς, η JAP επέμεινε σε ένα «ενεργητικό πρόγραμμα δημόσιας τάξης», «στην προστασία της εθνικής μας βιομηχανίας» και στην «πραγματοποίηση μιας

αποικιοκρατικής πολιτικής» καθώς και στην ανάγκη «επιστροφής του σταυρού στις σχολικές τάξεις». Θα επέμβαινε επίσης στην οικονομία με προοδευτική φορολογία, την επιβολή κοινωνικών υποχρεώσεων στις τράπεζες της χώρας και ένα πρόγραμμα ηλεκτροδότησης της Ισπανίας. Αν κάποιος αμφέβαλε ότι αυτό έμοιαζε πολύ με ένα φασιστικό κράτος, η εφημερίδα της JAP απάντησε σε μια ομιλία του José Antonio Primo de Rivera σημειώνοντας: «δεν χρειάζεται να λέμε ότι συμφωνούμε με τα περισσότερα από αυτά που είπε».

Επιπλέον, η εμπειρία του 1935 και η προκήρυξη των εκλογών ενίσχυσε τις πεποιθήσεις πολλών ότι ο φασισμός στην Ισπανία αντιπροσωπεύτηκε από τη CEDA και τη JAP, όχι τη Φάλαγγα. Το κόμμα του José Antonio μπορεί να ήταν πιο ακραίο, αλλά ήταν λίγο περισσότερο από μια ασυνάφεια· η CEDA ήταν αυτή που τους τρομοκρατούσε. Μια φιλελεύθερη εφημερίδα στη Βαλένθια επέμεινε: «Στην Ισπανία, μια χώρα που πάσχει από φανατισμό, άγνοια και αλαζονεία, ειδικά ανάμεσα στις κυρίαρχες τάξεις, ο πραγματικά επικίνδυνος φασισμός δεν είναι αυτός της Φάλαγγας αλλά εκείνος της CEDA». Παρόλο που είχαν αρνηθεί επανειλημμένα την κοινοτυπία αυτή, το ότι η CEDA-JAP έπρεπε να εξισωθεί με το φασισμό προκάλεσε ελάχιστη πραγματική αποστροφή μεταξύ των μελών της JAP, κάτι που ολοένα γινόταν μία ταυτότητα που η νεολαία ασπάστηκε μπροστά στην Κομμουνιστική απειλή. «Τώρα υπάρχει μόνο ένα δίλημμα», δήλωσε ένας προπαγανδιστής της JAP για να επευφημήσει, «Ρώμη ή Μόσχα».

Επειδή το διακύβευμα ήταν πολύ υψηλό, η εκστρατεία σηματοδεύτηκε από μια μάχη για τον δημόσιο – καθώς και για τον πολιτικό και τον κοινωνικό – χώρο. Η JAP παρείχε στη δεξιά μεγάλη αναγνωρισιμότητα με τη μορφή αμέτρητων φυλλαδίων και αφισών, καθώς και μια μυώδη ένστολη παρουσία στα εκλογικά τμήματα και στις συνεδριάσεις. Αυτός ήταν ο κατάλληλος ρόλος για τη νεολαία. Ο προσηλυτισμός ήταν ο λόγος ύπαρξης της JAP· κανένα άλλο τμήμα του κόμματος δεν θα μπορούσε να είναι τόσο δυναμικό, τόσο καλά προετοιμασμένο ή ακόμα και τόσο γενναίο. Οι νεαροί ήταν αυτοί που περηφανεύονταν για «δραστηριότητα, πνεύμα, μοντερνισμό {και} αποτελεσματικότητα» και οργάνωσαν εκλογικούς καταλόγους, διοργάνωσαν μαζικές συγκεντρώσεις, ανέλαβαν την ευθύνη της αποστολής, οδήγησαν ψηφοφόρους στις κάλπες και σχεδίασαν, παρήγαγαν και κόλλησαν πολιτικές αφίσες. Αυτό επέτρεψε στον Gil Robles να απολαύσει τα οφέλη ενός μαχητικού μηνύματος, ικανοποιώντας τη JAP και τον αυξανόμενο αριθμό των πολιτικά ριζοσπαστικοποιημένων, αλλά του έδωσε επίσης τη δυνατότητα να διαχωριστεί από τις υπερβολές τους εάν χρειαστεί. Η εφημερίδα *El liberal* ανέφερε πως «κάθε πρωί οι δρόμοι καλύπτονται από αφίσες της Λαϊκής Δράσης {που είναι}... υποκίνηση για επανάσταση». Αλλά, όπως πρόσθεσε η εφημερίδα, «αν κάποιος διαμαρτύρεται, ο Gil Robles λέει ότι είναι η JAP».

Η σωτηρία της Ισπανίας θα γεννιόταν από τις προσπάθειες της JAP και θα διέδιδε την προπαγάνδα της «σε όλη την Ισπανία. Βρέξει χιονίσει. Τα εμπόδια δεν έχουν σημασία. Ο ενθουσιασμός της Νεολαίας της Λαϊκής Δράσης τα ξεπερνά όλα, καλύπτοντας ολόκληρη την Ισπανία, αν χρειαστεί χωρίς να κοιμηθεί ή να φάει, επειδή η JAP γνωρίζει ότι με την ηρωική της θυσία όλοι οι Ισπανοί θα έχουν καταφύγιο, ύπνο και φαγητό». Η JAP της Μαγιόρκα υποσχέθηκε ότι «ολόκληρο το νησί» θα ορθοποδήσει και το συναίσθημα αυτό διαδόθηκε σε όλη τη χώρα. Οι προπαγανδιστές της JAP εθεάθησαν ήδη να πυροδοτούν τη φλόγα του πατριωτισμού οπουδήποτε κι αν

πήγαν, φτάνοντας στις πιο απομακρυσμένες γωνιές και τα μικρότερα χωριά της Ισπανίας. Χαρακτηριστικό αυτής της στρατηγικής ήταν η αναφορά μιας συνεδρίασης στη Σαραγόσα. «Εκείνη τη μέρα», διακήρυξε η Νεολαία, «ακόμη και οι πιο σκληροί τοίχοι αποδείχτηκαν ελαστικοί όταν ο ενθουσιασμός πλημμύρισε τις ψυχές δεκατεσσάρων ή δεκαπέντε χιλιάδων ανθρώπων που κατάφεραν να χωρέσουν εκεί που υπήρχε χωρητικότητα μόνο για δέκα ή δώδεκα χιλιάδες». Τώρα, η εφημερίδα της JAP έκανε πολυσέλιδο αφιέρωμα σε μια διεξοδική αναφορά των συνεδριάσεών της, όπου ισχυριζόταν ότι ολόκληρες πόλεις «φώναζαν» για να ακούσουν τον Gil Robles να μιλά, τα ακροατήρια «έτρεμαν από συγκίνηση» και ακόμη και πρώην σοσιαλιστές πείστηκαν. Πράγματι, στην καρδιά της αριστεράς η επιτυχία ήταν πιο ικανοποιητική. Παρά τον προσανατολισμό της στον αγροτικό τομέα, η JAP ήταν πρόθυμη να επισημάνει την υποστήριξη που έλαβε η προπαγάνδα από την εργατική τάξη: «Η JAP της Χιχόν σαρώνει τις ανθρακοφόρες λεκάνες που έχουν αναγνωριστεί από τους ανθρακωρύχους».

Η παρουσία της έγινε επίσης αισθητή μέσω των προπαγανδιστικών αφισών. Όπως δήλωσε η JAP, αυτές ήταν «κραυγές εξιλέωσης, ελπίδας στη συντριβή της επανάστασης, ενότητας μεταξύ των Ισπανών, εθνικής αλληλεγγύης, του μεγαλείου της Ισπανίας». Ήταν επίσης αμέτρητες, η JAP υποστήριζε ότι έσπασε ρεκόρ με το «σωματείο των διανοούμενων της δεξιάς». «Οι τυπογραφικές μηχανές», ανακοίνωσε με περηφάνεια, «πασχίζουν υπό το βάρος των εντολών μας». «Χωρίς διακοπή, χωρίς απογοήτευση, με αυξανόμενη ένταση, κάθε επιφάνεια καλύπτεται με νέες αφίσες όλων των χρωμάτων, όλων των μεγεθών, όλων των αποχρώσεων». Η JAP θριαμβολόγησε ότι η αριστερά απλά δεν μπορούσε να συμβαδίσει με μια εκστρατεία η ένταση της οποίας τόνισε το βαθμό στον οποίο η CEDA ήταν περισσότερο μια εκλογική μηχανή παρά ένα πολιτικό κόμμα με συνοχή. Οι παρατηρητές εξέφρασαν την έκπληξή τους μπροστά στη σπουδαιότητα όλων αυτών. «Στην Άβιλα», εγκωμίασε μια τοπική εφημερίδα, «υπάρχουν φυλλάδια παντού», ενώ στη Μαδρίτη οι πολίτες αναγκάζονταν να διασχίσουν με κόπο τον τεράστιο αριθμό φυλλαδίων που βρώμιζαν τους δρόμους. Ένας ξένος παρατηρητής το χαρακτήρισε ως το «μεγαλύτερο πολιτικό κίνημα στην ιστορία», ενώ ο Αμερικανός πρέσβης Claude Bowyers είπε πως «έμεινε έκπληκτος από την ταχύτητα με την οποία ο Gil Robles είχε γεμίσει τους τοίχους με αφίσες που προκαλούν αίσθηση». Μέσα σε μόλις ένα Σαββατοκύριακο, πραγματοποιήθηκαν είκοσι δύο διαφορετικές συναντήσεις στην επαρχία των Αστουριών, ενώ μόνο στη Σαραγόσα η προπαγάνδα της JAP χρειάστηκε μια ομάδα 1.015 ανδρών και το δικό της «προπαγανδοκίνητο», ένα Ford Cayetano που ήταν το καμάρι της εταιρίας. Μέχρι τα μέσα Ιανουαρίου, η εφημερίδα *El Debate* ισχυρίστηκε ότι η Λαϊκή Δράση είχε ήδη τυπώσει 59 εκατομμύρια φυλλάδια και αφίσες. Οι πόροι και η προσπάθεια που η CEDA ξόδεψε για να γίνει νικήτρια δύναμη ήταν σίγουρα εντυπωσιακά. Η JAP αναπαρήγε με χαρά μια έκθεση από τις σελίδες του *El Liberal*, η οποία έγραψε:

η εκστρατεία της δεξιάς είναι πολύ πιο έντονη από αυτήν της αριστεράς. Αυτοί έχουν χρήματα για προπαγάνδα! Οι πράξεις της αριστεράς την περασμένη Κυριακή είναι ασήμαντες σε σύγκριση με εκείνες της Λαϊκής Δράσης. Οι εκλογικές αφίσες, εμπνευσμένες από δυσφήμιση και φτιαγμένες με τις πιο έξυπνες τεχνικές που προκαλούν έκπληξη και σύγχυση στον αναγνώστη, ανήκουν αποκλειστικά στη δεξιά. Δεν υπάρχουν αφίσες από την πλευρά της αριστεράς! Απομένει να φανεί ποιες είναι οι

συνέπειες αυτής της προπαγάνδας αμερικανικού τύπου για την Ισπανία {αλλά} είναι εξαιρετικά σοβαρό υπό τις παρούσες συνθήκες, διότι ανεβάζει τη διάθεση και εκτοξεύει τα πάθη {για τη διέγερση των ψυχών και την αγαλλίαση των παθών}.

Η ανάλυση αυτή της *El Liberal* ήταν ακριβής. Όλο και περισσότερο, η προπαγάνδα αποδείχθηκε καταλύτης για την αντιπαράθεση καθώς η εκστρατεία έγινε υλική και πολιτική. Για τα μέλη της JAP, η ηγεσία της εκστρατείας του κόμματος ήταν μια δουλειά επικίνδυνη αλλά ένδοξη. Αν, όπως ισχυρίστηκε η Juventud, «στην αφισοκόλληση χρειάζεται να ρισκινδυνεύσουμε», αυτό επρόκειτο περί ενός καθήκοντος που αποδέχτηκαν ολόψυχα. «Η JAP», έλεγε ένας τυπικός τίτλος, «πρέπει πάντα να κρατά τις πιο επικίνδυνες θέσεις» και οι εκλογές αποκάλυψαν πόσο εμμονική είχε γίνει η νεολαία με τη φυσική της συμβολή στην εκστρατεία. «Αμυντικές ομάδες σε επιφυλακή!» είχε παρακινήσει η εφημερίδα της JAP στα τέλη του 1935 καθώς η εκστρατεία πλησίαζε, «άνδρες της JAP, να είστε προετοιμασμένοι! Ξέρετε το ρόλο σας». Ασφαλώς και τον ήξεραν: η JAP έπρεπε να γίνει «πιο ισχυρή ενόψει των προσεχών εκλογών» και τονίστηκε η ανάγκη ενασχόλησης με τη σωματική δραστηριότητα για το σκοπό αυτό. Εδώ, οι ώρες που πέρασαν στο γυμναστήριο της Νεολαίας θα απέδιδαν.

Η JAP δεν ήταν απλώς ο ιδεολογικός θεματοφύλακας της CEDA: το άγχος δόθηκε στην «υπεράσπιση» των γυναικών, οι οποίες θα μπορούσαν να δώσουν τη νίκη στις κάλπες, και η JAP απολάμβανε τα φυσικά καθήκοντα που ταίριαζαν σε ένα «αρρενωπό» νεανικό κίνημα. Χαρακτηριστικές φιγούρες ήταν τα ένστολα μέλη της JAP που περιφρουρούσαν την έδρα της Λαϊκής Δράσης στην οδό Serrano της Μαδρίτης καθώς και τα μέλη ντυμένα στα χακί που έφεραν το έμβλημα του Σταυρού της Νίκης, τα οποία «προστάτευαν» τις συναντήσεις στην επαρχία της Σαλαμάνκα, ενώ οι ομάδες προπαγάνδας απαρτίζονταν όχι μόνο από εκείνους που κολλούσαν τις αφίσες, αλλά είχαν επίσης και «φύλακες» που εξασφάλιζαν ότι έμεναν στη θέση τους. Ο ίδιος αυτός ρόλος στοίχισε δυο ζωές, αλλά η Νεολαία προειδοποίησε ότι δεν θα φοβηθεί, βλέποντας αντιπαράθεση σε κάθε πράξη και αρνούμενη να γυρίσει και το άλλο μάγουλο, «ακόμα κι αν αυτό αυξήσει όντως τον κατάλογο των μαρτύρων». «Πρέπει να πουλήσουμε τις εφημερίδες μας, σταθεροί στη θέση μας και πλήρως έτοιμοι να αντιδράσουμε, μια σφιγμένη γροθιά σε ετοιμότητα, που αιωρείται στο επίπεδο των ματιών», επέμεινε η JAP. «Εάν η μάχη πρόκειται να διεξαχθεί στους δρόμους, θα είμαστε και εκεί – όπου και αν υπάρχει ένας άνθρωπος, θα υπάρξει και ένας άλλος, πιο γενναίος και πιο αποφασισμένος».

Σύμφωνα με το 16ο προγραμματικό σημείο της JAP, απέναντι στη βία η Νεολαία θα αντιδρούσε με «λόγο και δύναμη». «Αν επιλέξουν εμφύλιο πόλεμο, θα το αντιμετωπίσουμε», υποσχέθηκε η JAP, «οι δρόμοι δεν θα είναι για εγκληματίες αλλά για έντιμους πολίτες». Εκείνο το «έντιμοι πολίτες» ήταν άλλα λόγια για τη δεξιά και ότι η επιθυμία της JAP να υπερασπιστεί την δημόσια τάξη, διεκδικώντας για τον εαυτό της το ρόλο των πολιτικών αστυνομικών, ήταν εντελώς μονόπλευρη, αντανakλάται στον όρκο της ότι «δεν θα επιτρέψουμε σε κανέναν να μας πάρει τη νίκη. Θα πεθάνουμε δίπλα στις κάλπες αν χρειαστεί, αποφασισμένοι να πάρουμε τη νίκη στο δρόμο, αν αυτό είναι το μέρος όπου πρέπει να διεξαχθεί η μάχη, επειδή είμαστε οι φορείς της αλήθειας, της λογικής και της δικαιοσύνης». Και ενώ οι επιθέσεις στη JAP ασφαλώς συνέβησαν και η δημόσια τάξη συχνά παραβιάστηκε, το καθήκον της JAP απείχε πολύ από το να

είναι εντελώς αμυντικό. Η Νεολαία ξεκίνησε μυστικά την τοποθέτηση αριστερών αφισών σε μια προσπάθεια να προκαλέσει αντίδραση από τα ίδια τα μέλη της όπως και από τους δεξιούς που επιθυμούσαν να κινητοποιηθούν, καθώς επίσης υιοθέτησε και μια ένστολη παρουσία στις συναντήσεις των αντιπάλων τους όπως και στις δικές τους. Η JAP «θα συντρίψει εκείνους που αντιτίθενται στη θέλησή τους» και ο σωματικός αγώνας για την Ισπανία ήταν ένας φόρος τιμής στα πιο σεβαστά μέλη της JAP – τους μάρτυρες που είχαν δώσει τη ζωή τους για τον αγώνα. Πρέπει να «αγωνιστούμε για το αίμα των αδελφών μας», δήλωσε ένας προπαγανδιστής της JAP στη Σαλαμάνκα, γιατί αυτό ήταν «ο καλύτερος σπόρος για μια μεγάλη, δίκαιη, ενωμένη και αυτοκρατορική Ισπανία».

Η γλώσσα της εξολόθρευσης δικαιολόγησε τη βία, η οποία εμπότισε κάθε ομιλία της JAP. Αφίσες που ήταν «κραυγές μάχης και νίκης, έπληξαν τις καρδιές όλων των Ισπανών», προέρχονταν από τους «στρατώνες του πολέμου» της JAP, όπου προετοίμαζαν τον «ευλογημένο αγώνα για την Ισπανία και τον Θεό». Ακόμη και το να πάει κάποιος να ψηφίσει θεωρούνταν με βίαιους όρους ως πράξη πολεμικής επιβεβαίωσης. Ο Martín Alfáraz, ένα διάσημο μέλος της JAP στη Σαλαμάνκα, δήλωσε: «Είμαστε όλοι στρατιώτες σε αυτή τη μεγάλη εκστρατεία· πρέπει όλοι να εργαστούμε για το σκοπό αυτό, για την αναγέννηση της Ισπανίας. Όλοι με τα ψηφοδέλτια στο χέρι, σαν να είναι μαχαίρια, έτοιμοι να τους σπρώξουμε στην καρδιά της επανάστασης!». Αναπόφευκτα, αυτή η ρητορική τροφοδοτούσε έναν κύκλο αντιπαραθέσεων και η JAP ενεπλάκη σε σοβαρά επεισόδια βίας. Πράγματι, σε ορισμένες περιοχές, η βία ήταν τόσο συνηθισμένη ώστε οι συνεδριάσεις εκείνες στις οποίες δεν προκαλούνταν κανένα πρόβλημα καταγράφονταν, σαν να ήταν μια καινοτομία. Ένας τοπικός διευθυντής της JAP έγραψε περήφανα για το πώς η επίσκεψη του Gil Robles είχε φέρει στο προσκήνιο μερικούς αριστερούς «ταραχοποιούς», οι οποίοι «σίγουρα δεν θα προσπαθήσουν να μας ενοχλήσουν και πάλι», περηφανευόμενοι ότι «αν η χωροφυλακή δεν τους είχε διασκορπίσει πρώτη θα είχαν περάσει πολύ άσχημα» και λίγες μέρες αργότερα μια άλλη σοσιαλιστική παρέμβαση «καταπνίγηκε γρήγορα με ασυμβίβαστο τρόπο». Στη Μάλαγα, εν τω μεταξύ, ο πωλητής του *Mundo Obrero* σκοτώθηκε στις 24 Ιανουαρίου μετά από μια φιλονικία ανάμεσα σε μέλη της JAP. Την ίδια εβδομάδα, ένας άλλος καυγής ανάγκασε τη χωροφυλακή να παρέμβει και συνελήφθησαν πέντε μέλη της JAP, δύο εκ των οποίων οπλοφορούσαν. Αυτό δεν ήταν ένα περιστατικό που η JAP ήταν πρόθυμο να αναφέρει: παρόλο που καυχήθηκε για τη δύναμή της, επιστρατεύοντας μια ψευτοπαλληκαριά που ξεπερνούσε τις φυσικές της δυνατότητες, δεν ομολόγησε τους φόνους.

Οι θάνατοι της JAP ήταν, φυσικά, ένα πολύ διαφορετικό θέμα και η προεκλογική εκστρατεία έκανε μια προσθήκη στο ήδη μεγάλο πάνθεον των μαρτύρων της JAP, όταν ο Mariano Martínez Fernández σκοτώθηκε στην πόλη Αουνιόν της Γκουανταλαχάρα στις 5 Ιανουαρίου. Σύμφωνα με τον τύπο του κόμματος, μια ομάδα Σοσιαλιστών είχε ταξιδέψει στην πόλη για να διακόψει έναν έρανο της JAP την επόμενη μέρα. Ως απάντηση, μέλη της JAP έκαναν περιπολία στους δρόμους μέχρις ότου «εξοβελίσουν εκείνους τους αντάρτες σοσιαλιστές από την πόλη». Όχι, ωστόσο, χωρίς απώλειες. Το αν κάποιος από τους Σοσιαλιστές τραυματίστηκε σοβαρά ή όχι δεν τεκμηριώνεται, αλλά ο Martínez Fernández πυροβολήθηκε και μεταφέρθηκε εσπευσμένα στο νοσοκομείο όπου η εφημερίδα της JAP εκμεταλλεύτηκε στο έπακρο το γεγονός ότι οι σύντροφοί του του πρόσφεραν το αίμα τους για μετάγγιση πριν πεθάνει. Η σημασία

των μαρτύρων και η αποδοχή της βίας ως μέσο πολιτικής βούλησης αντανακλώνται στο γεγονός ότι ο εθνικός πρόεδρος της JAP Pérez de Laborda και ο γραμματέας Gregorio Santiago Castilla παρευρέθηκαν στην κηδεία, στην οποία το όνομα του Martínez Fernández χαιρετίστηκε με μια κραυγή του «Σήμερα και Εμπρός!». Η τοπική JAP έγραψε στον εθνικό φορέα την επόμενη μέρα για να υποσχεθεί ότι: «σήμερα περισσότερο από ποτέ θα δουλέψουμε υπό τις διαταγές του Αρχηγού για να ελευθερώσουμε την Ισπανία από τα παρασιτικά αποβράσματα που έχουν ενσωματωθεί στη λατρευτή της σάρκα και θέλουν να την ξεσκίσουν και να μοιράσουν ένα κομμάτι της σε όλους· να απελευθερώσουν την Ισπανία από τις σκοτεινές και μυστηριώδεις δυνάμεις που επιδιώκουν να την παραδώσουν στην αδηφαγία των άλλων εθνών».

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Spain went to the polls amid an atmosphere of extreme political tension, which was only exacerbated by the JAP taking a central role. For both the Popular Front and the CEDA-led right-wing slate, the elections were ‘transcendental’ and ‘historic’. Giménez Fernández warned against ‘polarising the electorate along the most extreme of axes’, writing: ‘As an oratory tool to whip up a crowd lacking in intelligence {*falto de criterio*}... it is excellent but as a basic doctrine of a sensible movement of public opinion, it does not stand up to the most superficial of examinations’. Yet, much as they championed the former minister of agriculture as an authentic representative of the *japista* spirit, the JAP took no heed, underlining the dual split *japistas* faced within the CEDA: they might have embraced Giménez Fernández’s social principles but they utterly rejected his moderation. The JAP, running the CEDA’s electoral machinery, proclaimed polling day a clash not between political adversaries but between Spain and the anti-Spain; ‘a question of life or death, a tragic dilemma’. It was the peak of a battle to the death that the JAP had predicted for the previous four years, the final fight in a long and glorious crusade – a twentieth-century Reconquista under the slogans ‘Against the Revolution and its accomplices’, ‘¡A por los 300!’ and ‘All power for the *JEFE*’.

For the left, the memory of Asturias still fresh, the elections were an opportunity to prevent Spain from becoming ‘Hitlerian’, a nation of ‘concentration camps’, ‘hunger’ and ‘death’. Its take on the CEDA’s Puerta del Sol poster showed Gil Robles surrounded by decomposing skulls above the slogan, ‘*these* are my powers’. For the JAP, meanwhile, the campaign was about the very survival of the Fatherland. On the eve of the elections, it declared its willingness to ‘Fight. Win. If necessary, die for Spain.’ A Popular Front victory, one CEDA reporter wrote, would be ‘the first step in turning Spain into a Soviet {satellite}’; the JAP ‘must smash the revolution forever or Spain will be faced by a red dictatorship’. The historical significance of the ballot was outlined in dire terms that expressed the need for a heroic response, entrusting the JAP with the duty of leading the salvation and rebirth of the nation: 1936 was equated to 711, 1492 and 1808, all dates in which ‘Spain’ had risen up to expel a foreign ‘contagion’. Only by looking beyond the eighteenth- and nineteenth-centuries and seeking inspiration in the martial values of conquest and re-conquest would the nation re-discover its essence. The JAP, as it had declared in May 1935, ‘must continue the interrupted path of history’ to get the Fatherland back on track. Pérez de Laborda announced during the election campaign that ‘after two centuries of decadence people are starting to talk once more of empire’. Empire was not meant literally – not yet, at least – but was rather a watchword for Spain recovering its place in the world, a symbol of glorious national identity ‘shamefully’ lost and threatened by extinction at the hands of ‘the Revolution’.

‘The Revolution’ was the very antithesis of Spain and because the Fatherland was at threat opponents would not merely be defeated, they had to be ‘annihilated’, prompting a stream of martial analogies and revealing that the country had reached the point of no return. A Marxist victory meant ‘arming the rabble [*canalla*], burning of banks, handing out of property and land, lootings, the distribution of women. Ruin! Ruin! Ruin!’ It meant the left ‘drink[ing] the blood of right-wingers from their empty skulls’. ‘Never before has “campaign” been a more accurate word: these elections are decisive’,

ran the editorial in the *Juventud*'s Mallorca-based newspaper, *Acción*, and it was that very decisiveness that subsequently made it impossible for the *Juventud* to remain loyal to the Republic in the aftermath of defeat. 'All power' had to be delivered to the *JEFE*, there could be no accommodation. As the JAP's electoral slogan had it, they must fight not just against the Revolution but also its 'accomplices' – a catchall title for those who in their liberalism and 'weakness' allowed the revolution to exist. In fact, these 'accomplices' included 'everyone' who signed the Pact of San Sebastián, thus whipping out the whole legacy of the Republic, as well as 'anyone who opposed the shooting of Pérez Farrás'.

No compromise could be made when 'Spain' herself was at stake. 'When you are talking about the destruction of society and the Fatherland, no good Spaniard can refuse to fight'. 'Vote for the right!' ran one JAP-designed flier. More often, though, The JAP appealed to voters to support the nation, with which they were coterminous. The JAP co-opted Spain in a way that the left was unable to do. 'Anyone who does not vote for Acción Popular is not Spanish', proclaimed one poster, while lapel badges and billboards invariably declared simply: 'Vote for Spain'. A Vote for Spain would be a vote to overthrow the Republic in its current form, reversing the previous four and a half years. 'Spain', the JAP had declared, 'is determined to save herself and she shall be saved – to end forever political instability {*internidad*}, to continue her history, to bring her moral and material aggrandizement, to give her a fundamental code that is a true reflection of our national thoughts, and a constitution that she wishes, without limitations or restrictions because no power can be allowed to stand in the way of a new Constituent Cortes, which is a real expression of the new Spain on the march'.

The man leading that march towards salvation was, rhetorically at least, Gil Robles. Despite the question marks that were beginning to hang over him, the *JEFE* cult remained a central plate in the *Juventud*'s ideological armour, illustrating how entrenched leadership was as a concept as well as reflecting the fundamental fact that Gil Robles could still deliver power. As such, the external symbolism of leadership was unaffected. One rally in Mallorca was typical. The *JEFE* arrived in an armed car and walked through a guard of honour made up of uninformed, saluting japistas to a stage emblazoned with the Cruz de la Victoria, huge portraits in his image and banners proclaiming '¡JEFE! ¡JEFE! ¡JEFE!' For one excitable biographer, 'a people face desperate times... the Spain that was forged in heroic feats and immortal epics, is in danger {of being}... destroyed for ever, without any hope of salvation'. The anti-Spain sought to 'hand her over, hands and feet bound, to other nations'. Fortunately Gil Robles, 'a man whose gaze reminds you of Hitler's', a 'Caudillo with the illumination of an apostle' and the 'moral and physical conditions' of a supreme leader, 'shows the way to save a nation' just as Jesus, Napoleon, Mussolini, and Hitler had done before him. 'Once he is in power – which will be soon! – a new era will begin in Spain, a new life, a new epoch which will construct the aurora of our Fatherland, in decadence due to the errors, clumsiness, shirking of duty {*claudiciones*}, and cowardice of politicians who, without thinking of Spain, only worried about personal gain':

For some time now Spain has held its breath waiting for the man!
Spain needs A MAN to save itself!
Gil Robles is THE MAN!

Gil Robles is THE SAVIOUR OF SPAIN!

History will... write in letters of gold the name of {Spain's} savior in her most anguished moments and he will be immortalised as one of the world's great figures.

Gil Robles!... Gil Robles!!... Gil Robles!!!

Amidst such essentially vacuous eulogies and in amongst the snappy slogans with which the JAP's paper was embossed, a plan for power was not always fully elaborated; political style had become a substitute for political substance. Neither the right's coalition, insofar as there was one, nor the CEDA itself even produced an official manifesto, although the JAP had already offered a 'condensed' version of Gil Robles's programme – 'some general norms' that 'interpret the common feeling of a new generation' and promised to 'project the imperial spirit of our race around the world. At the start of January, the JAP gave fifty reasons why it called for 'all power to the *JEFE*' in what one historian has judged 'as fascistic a manifesto as ever emanated from the Spanish right'. The first of the fifty were:

To give Spain a new constitution.

To annihilate the revolutionary spirit.

To limit criminal liberties.

To prohibit those organisations that preach the class struggle.

To ensure the unbreakable unity of Spain.

To end laic sectarianism.

To strengthen the Executive Power.

And so it went on, the JAP insisting on an 'energetic programme of public order', 'the protection of our national industry', and the 'realisation of a colonial policy', as well the need to 'return the crucifix to the classroom'. It would also intervene in the economy with progressive taxation, the imposition of social obligations upon the country's banks and a programme of electrification of Spain. If anyone doubted that this sounded very much like a fascist state, *J.A.P.* responded to a speech by José Antonio Primo de Rivera by remarking: 'it hardly needs saying that we agree with most of what he said'.

Moreover, the experience of 1935 and the calling of elections reinforced the convictions of many that fascism in Spain was embodied by the CEDA and the JAP, not the Falange. José Antonio's party may have been more extreme but it was little more than an irrelevance; it was the CEDA that frightened them. One liberal newspaper in Valencia insisted: 'In Spain, a country that suffers from fanaticism, ignorance and arrogance, especially amongst the ruling classes, the truly dangerous fascism is not that of the Falange but that of the CEDA'. Although they had rejected the tag repeatedly, that the CEDA-JAP should be equated with fascism caused little real aversion amongst *japistas*, increasingly becoming an identification the youth wing embraced in the face of the Communist threat. 'There is only one dilemma now, 'pronounced one JAP propagandist to applause, 'Rome or Moscow'.

Because the stakes were so high, the campaign was marked by a battle for public – as well as political and social – space. The JAP provided the right with a highly visible profile in the form of countless fliers, posters and leaflets, as well as a muscular, uniformed presence at polling stations and meetings. This was a fitting role for youth. Proselytism was the JAP's *raison d'être*; no other section of the party could be so dynamic, so well prepared or even so brave. It was these young men who boasted of 'activity, spirit, modernity, {and} efficiency' and they organized electoral rolls, arranged mass rallies, took charge of stewarding, drove voters to booths, and designed, produced and affixed political posters. This allowed Gil Robles to enjoy the benefits of a combative message, indulging the JAP and those increasing numbers of the politically radicalised, but it also enabled him to disassociate himself from their excesses if needs be. *El liberal* reported how 'every morning the streets are covered in Acción Popular posters {that are} ... an incitement to revolution'. But, *El Liberal* added, 'if anyone complains, Gil Robles says it is the JAP'.

The salvation of Spain would be born of the JAP's efforts and it would spread its propaganda, 'all over Spain. Come rain, sun, wind or snow. Obstacles do not matter; the enthusiasm of the *Juventudes de Acción Popular* overcomes them all, covering the whole of Spain, without sleeping or eating if needs be, because the JAP knows that with its heroic sacrifice all Spaniards will have shelter, sleep and food'. The Mallorca JAP promised that the 'whole island' would be brought to its feet and this sentiment was repeated all over the country. The JAP's propagandists were already portrayed as igniting the flame of patriotism wherever they went, reaching the farthest corners and smallest villages of Spain. Typical of this approach was the report of a meeting in Zaragoza. 'That day', the *Juventud* proclaimed, 'even the hardest walls were shown to be elastic when enthusiasm fills the souls of fourteen or fifteen thousand people who manage to squeeze in where there is only room for ten or twelve thousand'. Now, the JAP's newspaper gave over double-page spreads to an exhaustive run-down of its meetings, in which it claimed that whole towns 'clamoured' to hear Gil Robles speak, audiences 'shook with emotion' and even ex-Socialists were won over. Indeed, it was in the heartlands of the left that success was most gratifying. Despite its agrarian outlook, the JAP was keen to point out the support its propaganda enjoyed among the working class: 'The Gijón JAP scours the coal fields, acclaimed by the miners'.

A presence also came in propaganda posters. These were, the JAP declared, 'screams of redemption, of hope in crushing the revolution, of unity amongst Spaniards, of national solidarity, of the greatness of Spain'. They were also endless, the JAP insisting that it was breaking records with its 'pencil syndicate'. 'The printing presses', it announced proudly, 'are struggling under the weight of our orders'; 'without interruption, without dismay, with growing intensity, every surface is covered with new posters of all colours, of all sizes, of all tones'. The JAP crowed that the left simply could not keep up with a campaign whose intensity underlined the extent to which the CEDA was more an electoral machine than a coherent political party. Observers expressed their amazement at the sheer magnitude of it all. 'In Ávila', raved one local newspaper, 'there are leaflets everywhere!' while in Madrid citizens were forced to wade through the sheer numbers of leaflets that littered the streets. One foreign observer described it as the 'greatest political movement {*concentración*} in history', while the US ambassador Claude Bowyers told how he 'marveled at the speed with which Gil

Robles had plastered the walls with lurid posters'. On a single weekend, twenty-two different meetings were held in the province of Asturias, while in Zaragoza alone the JAP's propaganda required a team of 1015 men and its own 'propagandamobile', a Ford Cayetano that was the branch's pride and joy. By the middle of January, *El Debate* claimed that Acción Popular had already produced 59 million leaflets and posters. The resources and effort the CEDA threw into winning power were certainly impressive. The JAP gleefully reproduced a report from the pages of *El Liberal*, which noted:

the right's campaign is much more intense than the left's. They have money for propaganda! The acts held by the left last Sunday are insignificant compared to those of Acción Popular. The electoral posters, inspired in defamation and made with the cleverest techniques to surprise and confuse the reader, belong solely to the right. There aren't any left-wing posters! It remains to be seen what the consequences of this American-style propaganda are for Spain {but} it is extremely grave in the current circumstances, because it excites the mood and sends passions to boiling point {*por la excitación de ánimos y efervescencia de las pasiones*}.

El Liberal's analysis was an accurate one. Increasingly, propaganda proved the catalyst for confrontation as the campaign became physical as well as political. For *japistas*, leading the party's campaign was a dangerous task but a glorious one. If, as the *Juventud* claimed, 'in affixing posters we take a necessary risk', this was a calling they embraced wholeheartedly. 'The JAP', one typical headline put in, 'must always man the most dangerous posts', and the elections revealed how obsessed the youth wing had become with its physical contribution to the crusade. 'Defence squads at the ready!' *J.A.P.* had urged as the campaign drew near in late 1935, 'men of the JAP, be prepared! You know your role'. They certainly did: the JAP had to be made 'more robust in view of the coming elections' and the need to engage in physical activity was stressed to that end. Here, the hours spent in the *Juventud's* gym would pay off.

The JAP was not merely the CEDA's ideological guardian: stress was laid upon 'defending' the women who could deliver victory at the polling booths and the JAP relished the physical duties that befitted a 'virile' youth movement. Typical here were the uniformed *japistas* that guarded Acción Popular's Madrid headquarters on calle Serrano and the khaki-wearing *japistas* bearing the Cruz de la Victoria emblem who 'protected' meetings in the province of Salamanca, while propaganda teams were made up not just of those who put up posters but also have 'guards' who made sure they stayed up. This very role cost two lives but the *Juventud* warned that it would not be cowed, seeing confrontation in every act and refusing to turn the other cheek, 'even if it does increase the list of martyrs'. 'We must sell our papers, firm in our position and all set to respond, a clenched fist at the ready, hovering at eye level', the JAP insisted. 'If the battle is to be fought out on the streets we will be there too – wherever there is one man, there will be another, braver and more determined'.

As the JAP's sixteenth programmatic point had it, in the face of violence, the *Juventud* would react with 'reason and force'. 'If they choose civil war, we will stand up to that', the JAP promised, 'the streets will not be for criminals but for honourable citizens'. That 'honourable citizens' was shorthand for the right and that the JAP's desire to defend public order, claiming for itself the role of political policemen, was entirely one-

side was reflected in its vow that, 'we will not permit anyone to take away our victory. We will die next to the ballot boxes if needs be, determined to win on the street, if that is where the battle must be fought, because we are the carriers of truth, reason and justice'. And while attacks upon the JAP certainly occurred and public order was often breached, the JAP's task was far from entirely defensive. The *Juventud* took secretly to putting up left-wing posters in an attempt to provoke a reaction from its own members and those fellow right-wingers they wished to mobilise, as well as being a uniformed presence at their opponents' meetings as well as their own. The JAP would 'crush those who oppose their will' and the physical struggle for Spain was a fitting tribute to the most revered of *japistas* – the martyrs who had given their life for the cause. We must 'fight for the blood of our brothers', declared one JAP propagandist in Salamanca, for this was 'the best seed for a great, just, united and imperial Spain'.

The language of extirpation justified violence, which impregnated every utterance of the JAP. Posters that were 'shouts of combat and victory, struck into the hearts of all Spaniards', came from the JAP's 'war barracks' where they prepared the 'blessed fight for Spain and God'. Even going to vote was seen in violent terms, as an act of martial reaffirmation. Martín Alfáraz, a prominent *japista* in Salamanca declared: 'we are all soldiers in this great crusade; we must all work for the cause, for the resurgence of Spain. Everyone with voting slips in hand, as if they were daggers, ready to thrust them into the heart of the revolution!' Inevitably, this rhetoric fed a cycle of confrontation and the JAP was involved in serious violent episodes. Indeed, in some areas violence was so common that those meetings where there was no trouble were reported on, as if they were a novelty. One local JAP director wrote proudly of how the visit of Gil Robles had brought out some left-wing 'agitators', who 'certainly won't be trying to annoy us again', boasting that 'if the civil guard had not dispersed them first they would have had a very bad time' and a few days later another socialist interruption was 'quickly suffocated in an uncompromising manner'. In Malaga, meanwhile, the seller of *Mundo Obrero* was killed on 24 January following a brawl involving *japistas*. That same week another fight forced the intervention of the civil guard and five *japistas* were arrested, two of them carrying guns. This was not an event the JAP was keen to report: although it bragged of its strength, employing a bravado that exaggerated its physical prowess, it did not admit to killings.

The JAP's own deaths were a very different matter, of course, and the election campaign provided an addition to the JAP's already large pantheon of martyrs when Mariano Martínez Fernández was killed in the town of Auñón, Guadalajara, on 5 January. According to the party press, a group of Socialists had travelled to the town to disrupt a JAP fund-raiser the following day. In response, *japistas* patrolled the streets until they had 'expelled those seditious socialists from the town'. Not, though, without casualty. Whether or not any of the Socialists were seriously hurt is not documented, but Martínez Fernández was shot, being rushed to hospital where J.A.P. made great play of the fact that his *compañeros* offered him their blood for life-saving transfusion before he passed away. The significance of martyrs and the embracing of violence as a means of political discourse were reflected in the fact that the JAP's national president Pérez de Laborda and secretary Gregorio Santiago Castilla attended the funeral, at which Martínez Fernández's name was met with a shout of *¡Presente y Adelante!* The local JAP wrote to the national body the following day to promise that: 'today more

than ever we will work under the orders of the *JEFE* to liberate Spain from the parasitic scum that has imbedded itself in her venerable flesh and wants to rip it apart and hand a portion out to everyone; to liberate Spain from occult and mysterious powers that seek to hand her over to the voracity of other nations’.

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

Το επιλεγόμενο απόσπασμα προς μετάφραση αποτελεί τμήμα του βιβλίου *Catholicism, War and the Foundation of Francoism (The Juventud de Acción Popular in Spain, 1931-1931)* του δημοσιογράφου Sid Lowe. Το βιβλίο πραγματεύεται τις δραματικές πολιτικές αλλαγές στην Ισπανία κατά τη διάρκεια της Δεύτερης Ισπανικής Δημοκρατίας, επανεκτιμώντας το ρόλο της δεξιάς, η οποία μετατράπηκε από υπέρμαχος του φαινομενικά «μετριοπαθούς» καθολικού συντηρητισμού σε κοινωνό φασιστικής βίας. Το προς μετάφραση τμήμα του βιβλίου αναφέρεται στην ταραγμένη προεκλογική περίοδο των εκλογών του 1936, στις οποίες τελικά επικράτησε το Λαϊκό Μέτωπο.

Επέλεξα το συγκεκριμένο βιβλίο για την πτυχιακή μου εργασία, διότι με ενδιαφέρει πολύ η ιστορία της Ισπανίας, και ιδιαίτερα η πολιτική της ιστορία, από όλες τις πλευρές. Μέσα από το περιεχόμενό του, αλλά και την έρευνα που έκανα σχετικά, έμαθα πολλά πράγματα για τη δεκαετία εκείνη και τις εντάσεις της. Το πρωτότυπο απόσπασμα προσωπικά με συνεπήρε, λόγω του θριαμβευτικού ύφους που είχε σε πολλά σημεία και του αμείωτου ρυθμού έντασης κατά την ανάγνωση, στοιχεία τα οποία προσπάθησα να διατηρήσω και στο μετάφρασμα.

Η μετάφραση, ως τεχνική αλλά και τέχνη συνάμα, απαιτεί άριστη γνώση της γλώσσας-πηγή και της γλώσσας-στόχος, σε όλα τα επίπεδα (λεξιλογικό, γραμματικό, συντακτικό, πολιτισμικό, κοινωνικό, κλπ.) έτσι ώστε να κατανοηθεί στο μέγιστο το πρωτότυπο κείμενο και να αποδοθεί εκ νέου σε μία άλλη γλώσσα ισοδύναμα, χωρίς να υπολείπεται σε νόημα και δομή. Βέβαια, σε αυτήν την περίπτωση η γλώσσα του πρωτοτύπου είναι η αγγλική, ενώ το περιεχόμενό του αναφέρεται στην ισπανική πραγματικότητα της δεκαετίας του '30, με αποτέλεσμα να περιλαμβάνει πολλές ισπανικές λέξεις, εκφράσεις, ακρωνύμια, κλπ., που προσδίδουν μια επιπλέον δυσκολία κατά τη μεταφραστική διαδικασία. Κύριό μου μέλημα στην εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας ήταν η ορθή μετάφραση και η σαφής καταγραφή και ανάλυση της διαδικασίας της μετάφρασης. Για την καλύτερη δυνατή απόδοση του πρωτοτύπου, ανέλυσα αρχικά το κείμενο ως προς το μορφολογικό-συντακτικό, λεξιλογικό, σημασιολογικό, υφολογικό και πραγματολογικό επίπεδο. Κατόπιν προχώρησα στη μετάφραση βήμα βήμα, παράγραφο προς παράγραφο, πρόταση προς πρόταση, με τα δεδομένα την ανάλυσης αυτής να παρουσιάζονται λεπτομερώς στη συνέχεια.

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, στο πρωτότυπο κείμενο υπάρχουν πολλές ισπανικές λέξεις και φράσεις, παρόλο που η γλώσσα του κειμένου είναι η αγγλική. Στο ελληνικό κείμενο αυτό δε γίνεται κατανοητό, καθώς τα περισσότερα έχουν μεταφραστεί. Πιο συγκεκριμένα, κάποια ισπανικά συνθήματα ανάμεσα στα αγγλικά αποδόθηκαν στα ελληνικά (π.χ. *¡A por los 300!*, Για τους 300!), όπως και κάποιες ισπανικές φράσεις που λειτουργούσαν επεξηγηματικά στο αγγλικό κείμενο (π.χ. ... of a crowd lacking in intelligence {*falto de criterio*}, ...ενός πλήθους που στερείται νοημοσύνης {έλλειψη κριτηρίων}), ενώ σε κάποιες άλλες περιπτώσεις παραλείφθηκαν εντελώς, διότι θεωρήθηκαν περιττά (π.χ. ... the 'greatest political movement {*concentración*} in history', ...το «μεγαλύτερο πολιτικό κίνημα στην ιστορία»). Παράλληλα, στο πρωτότυπο αναφέρονται συχνά ισπανικά ακρωνύμια των κομμάτων της εποχής, όπως το «JAP» (Juventud de Acción Popular - Νεολαία της Λαϊκής Δράσης) και το «CEDA» (Confederación Española de Derechas Autónomas - Ισπανική

Συνομοσπονδία Αυτόνομων Ακροδεξιών Ομάδων). Η τακτική που ακολούθησα στο μετάφρασμα σε σχέση με τα παραπάνω είναι να διατηρήσω τα ισπανικά ακρωνύμια, αφού παραθέσω την ελληνική τους μετάφραση ολογράφως την πρώτη φορά που αυτά αναφέρθηκαν στο κείμενο (...την ανάληψη κεντρικού ρόλου από πλευράς της Νεολαίας της Λαϊκής Δράσης (JAP). Τόσο για το Λαϊκό Μέτωπο όσο και για το δεξιό ψηφοδέλτιο της Ισπανικής Συνομοσπονδίας Αυτόνομων Ακροδεξιών Ομάδων (CEDA), οι εκλογές αυτές...), ενώ στις περιπτώσεις του αρχικού κειμένου που αυτά απαντώνται ολογράφως, το ίδιο ισχύει και για την ελληνική τους μετάφραση (π.χ. the enthusiasm of the *Juventudes de Acción Popular* overcomes them all..., ο ενθουσιασμός της Νεολαίας της Λαϊκής Δράσης τα ξεπερνά όλα...). Επιπλέον, η λέξη *japista* του πρωτοτύπου δηλώνει το μέλος της JAP και ακριβώς αυτή είναι και η απόδοσή της στο μετάφρασμα, μιας και δεν υπάρχει αντίστοιχη ελληνική λέξη. Όσον αφορά το ακρωνύμιο *J.A.P.* (διαφέρει από το JAP), αυτό σημαίνει την εφημερίδα της JAP και ακριβώς έτσι αποδίδεται και στο μεταφρασμένο κείμενο.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Σε συνέχεια της μεταφραστικής θεωρίας, στον τομέα της μετάφρασης δύο Καναδοί γλωσσολόγοι, οι Viney και Dalbarnet, πρώτοι εντόπισαν και διατύπωσαν επτά μεταφραστικές τεχνικές στο έργο τους *Stylistique comparée du français et de l'anglais. Méthode de traduction*. Οι τεχνικές αυτές θεωρούνται μέχρι και σήμερα οι επικρατέστερες και οι πιο διαχρονικές κατά τη μεταφραστική διαδικασία. Δεσπόζουσα θέση στο έργο τους κατέχει η μεταφραστική μονάδα (*unité de traduction*), η οποία ορίζεται ως το «μικρότερο τμήμα του εκφωνήματος, στο εσωτερικό του οποίου η συνοχή μεταξύ των στοιχείων είναι τέτοια που δεν επιτρέπει να μεταφραστούν ξεχωριστά» και είναι καθοριστική για την κατάτμηση του κειμένου. Στη συνέχεια, τα συμπεράσματα που προέκυψαν κατά τη μεταφορά των μεταφραστικών μονάδων από μία γλώσσα σε άλλη, οδήγησαν στον εντοπισμό των επτά μεταφραστικών τεχνικών. Αυτές κατηγοριοποιούνται σε «άμεσης/κατά λέξη» (*traduction directe/littérale*) και «έμμεσης» μετάφρασης (*traduction oblique*), ανάλογα με το βαθμό δυσκολίας τους. Στην άμεση μετάφραση ανήκουν το δάνειο, το έκτυπο και η κατά λέξη μετάφραση,

Οι επτά μεταφραστικές τεχνικές είναι οι εξής:

1. Δάνειο (*emprunt*)

Πρόκειται για την απλούστερη μεταφραστική τεχνική, κατά την οποία το λέξημα μεταφέρεται αυτούσιο από τη γλώσσα-πηγή στη γλώσσα-στόχος ή προσαρμόζεται στη μορφολογία και τη φωνολογία της γλώσσας-πηγή. Χρησιμοποιείται από το μεταφραστή προκειμένου να προσδώσει στο κείμενο της γλώσσας-στόχος το τοπικό χρώμα. Πρέπει, ωστόσο, η χρήση του να είναι περιορισμένη, ώστε να διατηρείται η φυσικότητα και γλαφυρότητα στο μετάφρασμα.

2. Έκτυπο (*calque*)

Το έκτυπο ορίζεται ως η τεχνική κατά την οποία η γλώσσα-στόχος δανείζεται ένα σύνταγμα από τη γλώσσα-πηγή και το μεταφράζει κατά λέξη. Διακρίνεται σε δύο υποκατηγορίες:

- α) στο φραστικό έκτυπο (*calque d' expression*), το οποίο ακολουθεί τη δομή του συντάγματος της γλώσσας-στόχου και
β) στο δομικό έκτυπο (*calque de structure*), το οποίο εισάγει στο μετάφρασμα μια νέα μορφοσυντακτική δομή, μεταφράζοντας κατά λέξη το σύνταγμα.

3. Κατά λέξη μετάφραση (*traduction littérale*)

Αποτελεί την πιο εύκολη μεταφραστική μέθοδο και καθίσταται δυνατή σε περιπτώσεις όπου η γλώσσα-πηγή και η γλώσσα-στόχος ανήκουν στην ίδια οικογένεια γλωσσών ή συμπίπτουν πολιτισμικά.

4. Μετάταξη (*transposition*)

Στην τεχνική αυτή επιτυγχάνεται η αντικατάσταση ενός μέρους του λόγου από ένα άλλο χωρίς να επηρεάζεται το νόημα του μηνύματος.

5. Μετατροπία (*modulation*)

Η μετατροπία εστιάζει στην αλλαγή της σκοπιάς του μηνύματος, όταν η κατά λέξη μετάφραση και η μετατροπία παράγουν ένα μήνυμα το οποίο, ενώ είναι γραμματικά ορθό, εντούτοις δεν έχει νόημα ή δε γίνεται αποδεκτό από τους φυσικούς ομιλητές μιας γλώσσας.

6. Ισοδυναμία (*équivalence*)

Η ισοδυναμία ως μεταφραστική τεχνική εφαρμόζεται σε περιπτώσεις στις οποίες το πρωτότυπο κείμενο και το μετάφρασμα χρησιμοποιούν διαφορετικά υφολογικά και δομικά μέσα για να περιγράψουν την ίδια κατάσταση. Εστιάζει στην εύρεση αντίστοιχων (ισοδύναμων) παροιμιών, ιδιωτισμών, επιφωνμάτων, κλπ.

7. Προσαρμογή (*adaptation*)

Πρόκειται για μία ιδιαίτερη περίπτωση ισοδυναμίας, την «ισοδυναμία καταστάσεων», όταν μία κατάσταση στο μήνυμα της γλώσσας-πηγή δεν υφίσταται στη γλώσσα-στόχος. Έτσι, ο μεταφραστής καλείται να καλύψει το κενό που δημιουργείται, εντοπίζοντας στη γλώσσα-στόχος μία αντίστοιχη πολιτισμική ιδιαιτερότητα.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Παρακάτω ακολουθούν παραδείγματα της ανάλυσης του πρωτότυπου κειμένου κατά τη διαδικασία της μετάφρασης σε μορφοσυντακτικό, σημασιολογικό, πραγματολογικό και λεξιλογικό επίπεδο.

Α.ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. Μεταβολή αριθμού

1.1 Από ενικό σε πληθυντικό

Spain went to the polls amid an atmosphere of extreme political **tension**...

Οι Ισπανοί μετέβησαν στις κάλπες μέσα σε ένα γενικότερο κλίμα ακραίων πολιτικών **εντάσεων**...

...as well the need to 'return the crucifix to **the classroom**'.

...καθώς και στην ανάγκη «επιστροφής του σταυρού **στις σχολικές τάξεις**».

'today more than ever we will work under the orders of the JEFE to liberate Spain from the parasitic **scum** that has imbedded itself in her venerable flesh...

«σήμερα περισσότερο από ποτέ θα δουλέψουμε υπό τις διαταγές του Αρχηγού για να ελευθερώσουμε την Ισπανία από τα παρασιτικά **αποβράσματα** που έχουν ενσωματωθεί στη λατρευτή της σάρκα..

1.2 Από πληθυντικό σε ενικό

Because **the stakes** were so high...

Επειδή **το διακύβευμα** ήταν πολύ υψηλό...

... and those increasing **numbers** of the politically radicalised...

... και τον αυξανόμενο **αριθμό** των πολιτικά ριζοσπαστικοποιημένων...

Indeed, it was in **the heartlands** of the left that success was most gratifying.

Πράγματι, **στην καρδιά** της αριστεράς η επιτυχία ήταν πιο ικανοποιητική.

2. Μετατροπή άρθρων

2.1 Απαλοιφή αόριστου άρθρου

...which was only exacerbated by the JAP taking **a** central role.

...το οποίο απλώς και μόνον οξύνθηκε από την ανάληψη κεντρικού ρόλου από πλευράς της Νεολαίας της Λαϊκής Δράσης (JAP).

...political style had become **a** substitute for political substance.

...το πολιτικό ύφος είχε γίνει υποκατάστατο της πολιτικής ουσίας.

2.2 Απαλοιφή οριστικού άρθρου

...revealing that the country had reached **the** point of no return.

...αποκαλύπτοντας ότι η χώρα είχε φτάσει σε σημείο χωρίς επιστροφή.

Increasingly, propaganda proved **the** catalyst for confrontation as the campaign became physical as well as political.

Όλο και περισσότερο, η προπαγάνδα αποδείχθηκε καταλύτης για την αντιπαράθεση καθώς η εκστρατεία έγινε υλική και πολιτική.

2.3 Μετατροπή αόριστου άρθρου σε οριστικό

...to give her a fundamental code that is a true reflection of our national thoughts, and **a** constitution that she wishes...

...να της δώσει έναν θεμελιώδη κώδικα που αντανakλά πραγματικά τις εθνικές μας σκέψεις και **το** σύνταγμα που επιθυμεί...

...‘some general norms’ that ‘interpret the common feeling of **a** new generation’...

...«μερικούς γενικούς κανόνες» που «ερμηνεύουν το κοινό συναίσθημα **της** νέας γενιάς»...

This was **a** fitting role for youth.

Αυτός ήταν **ο** κατάλληλος ρόλος για τη νεολαία.

2.4 Πρόσθεση οριστικού άρθρου

...and cowardice of politicians who, without thinking of Spain, only worried about personal gain’.

...της δειλίας των πολιτικών, οι οποίοι, χωρίς να σκέφτονται την Ισπανία, ανησυχούσαν μονάχα για **το** προσωπικό τους όφελος».

...political style had become a substitute for political substance.

...**το** πολιτικό ύφος είχε γίνει υποκατάστατο **της** πολιτικής ουσίας.

This was a fitting role for youth.

Αυτός ήταν **ο** κατάλληλος ρόλος για **τη** νεολαία.

3. Μεταβολή τάξης

3.1 Από ρήμα σε ουσιαστικό

Giménez Fernández **warned** against ‘polarising the electorate along the most extreme of axes’...

Ο Giménez Fernández απηύθυνε **προειδοποιήσεις** ενάντια «στην πόλωση του εκλογικού σώματος στα άκρα των αξόνων»...

...a catchall title for those who in their liberalism and ‘weakness’ allowed the revolution **to exist**.

...ένας γενικός όρος για εκείνους που με τον φιλελευθερισμό και την «αδυναμία» τους επέτρεψαν την **ύπαρξη** της επανάστασης.

‘Spain’, the JAP had declared, ‘is determined to save herself and she shall be saved – **to end** forever political instability...

«Η Ισπανία», δήλωσε η JAP, «είναι αποφασισμένη να σωθεί και θα σωθεί – για να δώσει ένα οριστικό **τέλος** στην πολιτική αστάθεια...

...‘shows the way **to save** a nation’...

...«δείχνει τον τρόπο **σωτηρίας** ενός έθνους»...

3.2 Από ουσιαστικό σε ρήμα

...the Spain that was forged in heroic feats and immortal epics, is in **danger** {of being}... destroyed for ever...

...η Ισπανία που σφυρηλατήθηκε με ηρωικούς άθλους και αθάνατα έπη, **κινδυνεύει** ... να καταστραφεί για πάντα...

3.3 Από ουσιαστικό σε επίθετο

On the eve of the elections, it declared its **willingness** to 'Fight. Win. If necessary, die for Spain'.

Την παραμονή των εκλογών δήλωσε **πρόθυμη** «Να παλέψει. Να νικήσει. Αν χρειαστεί, να πεθάνει για την Ισπανία».

the enthusiasm of the *Juventudes de Acción Popular* overcomes them all, covering **the whole** of Spain...

ο ενθουσιασμός της Νεολαίας της Λαϊκής Δράσης τα ξεπερνά όλα, καλύπτοντας **ολόκληρη** την Ισπανία...

3.4 Από επίθετο σε ουσιαστικό

...underlined the extent to which the CEDA was more an electoral machine than a **coherent** political party.

...τόνισε το βαθμό στον οποίο η CEDA ήταν περισσότερο μια εκλογική μηχανή παρά ένα πολιτικό κόμμα με **συνοχή**.

3.5 Από επίρρημα σε ουσιαστικό

The JAP **gleefully** reproduced a report from the pages of *El Liberal*...

Η JAP αναπαρήγε με **χαρά** μια έκθεση από τις σελίδες του *El Liberal*...

3.6 Από μετοχή σε ουσιαστικό

The acts held by the left last Sunday are insignificant **compared** to those of Acción Popular.

Οι πράξεις της αριστεράς την περασμένη Κυριακή είναι ασήμαντες σε **σύγκριση** με εκείνες της Λαϊκής Δράσης.

Empire was not **meant** literally...

Η αυτοκρατορία δεν είχε κυριολεκτική **σημασία**...

3.7 Απόδοση γερονδίου ως ουσιαστικό

For *japistas*, **leading** the party's campaign was a dangerous task but a glorious one.

Για τα μέλη της JAP, η **ηγεσία** της εκστρατείας του κόμματος ήταν μια δουλειά επικίνδυνη αλλά ένδοξη.

3.8 Από επίρρημα σε επίθετο

Empire was not meant **literally**...

Η αυτοκρατορία δεν είχε **κυριολεκτική** σημασία...

4. Μεταβολή χρόνου

4.1 Από παρατατικό σε αόριστο

Despite the question marks that **were beginning** to hang over him...

Παρά τα ερωτηματικά που **άρχισαν** να αιωρούνται γύρω του...

4.2 Από παρακείμενο σε ενεστώτα

For some time now Spain **has held** its breath waiting for the man!

Εδώ και καιρό τώρα η Ισπανία **κρατά** την αναπνοή της περιμένοντας αυτόν!

4.3 Από αόριστο σε παρατατικό

...the JAP gave fifty reasons why it **called** for 'all power to the JEFE'...

...η JAP εξέδωσε πενήντα λόγους για τους οποίους **ζητούσε** «όλη την εξουσία στον Αρχηγό»...

...it was the CEDA that **frightened** them.

... η CEDA ήταν αυτή που τους **τρομοκρατούσε**.

5. Προσθήκη λέξεων

...and cowardice of politicians who, without thinking of Spain, only worried about personal gain'

...και της δειλίας των πολιτικών, οι οποίοι, χωρίς να σκέφτονται την Ισπανία, ανησυχούσαν μονάχα για το προσωπικό **τους** όφελος»

6. Αφαίρεση λέξεων

...and a constitution that she wishes, without limitations **or restrictions**...

...και το σύνταγμα που επιθυμεί, χωρίς περιορισμούς...

The JAP provided the right with a highly visible profile in the form of countless fliers, posters and **leaflets**...

Η JAP παρείχε στη δεξιά μεγάλη αναγνωρισιμότητα με τη μορφή αμέτρητων φυλλαδίων και αφισών...

...the elections revealed how obsessed the youth **wing** had become with its physical contribution...

...οι εκλογές αποκάλυψαν πόσο εμμονική είχε γίνει η νεολαία με τη φυσική της συμβολή...

7. Σημεία στίξης

7.1 Μετατροπή άνω τελείας σε τελεία

Obstacles do not matter; the enthusiasm of the *Juventudes de Acción Popular* overcomes them all...

Τα εμπόδια δεν έχουν σημασία. Ο ενθουσιασμός της Νεολαίας της Λαϊκής Δράσης τα ξεπερνά όλα...

B. ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

...it would spread its propaganda, 'all over Spain. **Come rain, sun, wind or snow.** Obstacles do not matter;

...και θα διέδιδε την προπαγάνδα της «σε όλη την Ισπανία. **Βρέξει χιονίσει.** Τα εμπόδια δεν έχουν σημασία.

A presence also **came in** propaganda posters.

Η παρουσία της **έγινε** επίσης **αισθητή** μέσω των προπαγανδιστικών αφισών.

...stress was laid upon 'defending' the women who could deliver victory **at the polling booths**...

...το άγχος δόθηκε στην «υπεράσπιση» των γυναικών, οι οποίες θα μπορούσαν να δώσουν τη νίκη **στις κάλπες**...

Γ. ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. Κύρια Ονόματα

For both the **Popular Front** and...

Τόσο για το **Λαϊκό Μέτωπο** όσο και...

...the **Pact of San Sebastián**...

...το **Σύμφωνο του Σαν Σεμπαστιάν**...

...just as **Jesus, Napoleon, Mussolini, and Hitler** had done before him.

...ακριβώς όπως είχαν κάνει πριν από αυτόν **ο Ιησούς, ο Ναπολέων, ο Μουσολίνι και ο Χίτλερ**.

2. Τοπωνύμια

...in the *Juventud's* **Mallorca**-based newspaper, *Acción*...

...στην *Acción*, την εφημερίδα της Νεολαίας με έδρα τη **Μαγιόρκα**...

...in the **province of Asturias**, while in **Zaragoza** alone...

...στην **επαρχία των Αστουριών**, ενώ μόνο στη **Σαραγόσα**...

Δ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. Λέξεις δάνεια

...the JAP insisting that it was breaking **records**...

...η JAP υποστήριξε ότι έσπασε **ρεκόρ**...

...and the **khaki**-wearing *japistas*...

...καθώς και τα μέλη ντυμένα στα **χακί**...

2. Σύνθετη λέξη

...and its own '**propagandamobile**', a Ford Cayetano that was the branch's pride and joy.

...και το δικό της «**προπαγανδοκίνητο**», ένα Ford Cayetano που ήταν το καμάρι της εταιρίας.

3. Συνθέματα

...the **CEDA-led right-wing** slate...

...το **δεξιό** ψηφοδέλτιο της **CEDA**...

...the consequences of this **American-style** propaganda...

...οι συνέπειες αυτής της προπαγάνδας **αμερικανικού τύπου**...

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συνοψίζοντας, αποδεικνύεται ότι υπάρχουν πολλές διαφορές μεταξύ του πρωτοτύπου και του μεταφράσματος όσον αφορά το μορφοσυντακτικό επίπεδο, καθώς πραγματοποίησα ποικίλες επεμβάσεις τόσο στη μορφολογία όσο και στη σύνταξη των πρωτότυπων όρων κατά τη μεταφραστική διαδικασία. Ανάλογα συμπεράσματα προκύπτουν και σχετικά με το πραγματολογικό επίπεδο, καθώς το κείμενο-πηγή ήταν πλούσιο σε κύρια ονόματα και τοπωνύμια, μη συμπεριλαμβανομένων των ισπανικών όρων, για τους οποίους έγινε εκτενής αναφορά παραπάνω, αλλά και το σημασιολογικό και λεξιλογικό επίπεδο. Αναφορικά με το υφολογικό επίπεδο, μέλημά μου ήταν να διατηρήσω το ίδιο ύφος και στο μετάφρασμα (π.χ. in affixing posters we take a necessary risk/ στην αφισοκόλληση χρειάζεται να ρισκοκινδυνέψουμε).

Η ενασχόλησή μου με την εργασία αυτή ήταν μια πολύ ευχάριστη διαδικασία για μένα, λόγω του ενδιαφέροντος μου για το θέμα που πραγματεύεται το κείμενο, αλλά και της δημιουργικότητας που εμπεριέχει η διαδικασία της μετάφρασης. Ελπίζω η προσπάθειά μου αυτή να έχει αποφέρει ένα αξιόλογο τελικό αποτέλεσμα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πηγή

Sid Lowe, *Catholicism, War and the Foundation of Francoism (The Juventud de Acción Popular in Spain, 1931-1931)*, Sussex Academic Press, 2018

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Vinay, J.-P. & Darbelnet, J. *Stylistique comparée du français et de l'anglais. Méthode de traduction*. Paris, 1958

Έντυπα λεξικά

Collins Cobuild Advanced Learner's English Dictionary, HarperCollins Publisher, 5th Edition 2006

Αγγλοελληνικό Λεξικό, Εκδόσεις Γιάννη Ρίζου, Αθήνα 2004

Ana Victoria Azcoitia - Αλέξανδρος Μαγκρίδης, *Diccionario Griego - Español*, Εκδόσεις Μέδουσα/Σέλας, Αθήνα 1999

Διαδικτυακοί τόποι:

IATE - The EU's multilingual term base: <http://iate.europa.eu/>

Glosbe, the multilingual online dictionary: <https://glosbe.com/>

Wordreference: <http://www.wordreference.com/>

Βικιπαίδεια: <https://el.wikipedia.org/>

Η πύλη για την ελληνική γλώσσα: <http://www.greek-language.gr/>

Real Academia Española: <http://www.rae.es/>